

PIERWSZA POMOC W NAGŁYCH WYPADKACH

OMDLENIE

Objawy: ogólne osłabienie, mroczki przed oczami, szum w uszach, duszność, zawroty głowy, a następnie utrata przytomności. Chory ma przyspieszone tętno jest blady i spocony. Chorego należy ułożyć z nogami umieszczonymi powyżej poziomu klatki piersiowej tak, aby głowa znajdowała się nisko, rozluźnić ubranie, zdjąć okulary jeżeli chory ich używa, ochładzać twarz zimną wodą i zapewnić dopływ świeżego powietrza. Do przybycia lekarza pozostawić w pozycji leżącej.

WSTRZAŚNIENIE MÓZGU

Powstaje wskutek pobicia, upadku z wysokości, uderzenia. **Objawy:** wymioty, przyspieszone tętno, bladość, zwolnienie oddechu, może też nastąpić utrata przytomności. Chorego należy ułożyć poziomo, zrobić zimny okład na głowę. W razie wystąpienia wymiotów głowę chorego przechylić na bok. Przewieźć do szpitala.

RANY

Rany dzielimy na:

Otwarte - uszkodzenie powierzchni skóry, zaczerwienienie lub obrzęk, ból. Bezpośrednio na ranę należy przyłożyć jałowy opatrunek i ucisnąć, zabandażować i unieruchomić uszkodzoną część ciała.

Zamknięte - uszkodzenie głębokich warstw skóry bez naruszenia warstwy zewnętrznej.

Objawy: zmiana koloru skóry na siny i niebieski, ból, obrzęk, brak uszkodzenia skóry. Choremu należy w miejsce urazu przyłożyć zimny okład i ucisnąć zranione miejsce.

CIAŁO OBCE W RANIE

Ranę należy oczyścić, powierzchownie przemywając. Następnie, w celu zmniejszenia krwawienia uciskać okolice rany. Ciało obce pozostawić w ranie, może je wyjąć tylko lekarz.

SKRĘCENIE

Najczęściej powstaje na skutek gwałtownego wykonania ruchu w stawie skokowym.

Objawy: ból, obrzęk. Stosować okłady i unieruchomić kończynę. Nie należy samemu nastawiać stawu.

ZŁAMANIA KOŚCI

Złamania dzielimy na otwarte i zamknięte.

Zamknięte - gdy skóra wokół jest nienaruszona.

Otwarte - gdy dochodzi do zerwania skóry, a kość jest narażona na zanieczyszczenia z zewnątrz.

Objawy: zniekształcenie kończyny, ból, obrzęk, trudności w poruszaniu uszkodzoną kończyną. W przypadku złamań otwartych widoczne są odłamy kostne. Kończynę należy unieruchomić przy pomocy deski tak, aby dwa sąsiadujące ze sobą stawy były unieruchomione. W przypadku złamania kończyn dolnych, gdy brak przedmiotu do unieruchomienia, można kończynę uszkodzoną przybandażować do zdrowej. Choremu podać leki przeciwbólowe. W złamaniu otwartym zatamować krwawienie.

NAPAD PADACZKOWY

Objawy: utrata przytomności, piana na ustach, drgawki, mimowolne oddawanie moczu. Chorego należy ułożyć na wznak, położyć pod głowę poduszkę, między zęby wsunąć wałeczek z ręcznika lub chustki, zabezpieczyć przed urazami mechanicznymi, rozluźnić ubranie i wezwać pomoc.

OPARZENIA GORĄCĄ CIECZĄ

Oparzone miejsce należy ochłodzić strumieniem zimnej wody oraz przyłożyć czysty, wilgotny opatrunek. Konieczne jest zdjęcie pierścionków, zegarków i innych przedmiotów mogących

spowodować ucisk w przypadku powstania obrzęków. Nie należy uciskać oparzonego miejsca, nie stosować tłuszczu, maści i nie przekłuwać powstałych pęcherzy.

UDAR SŁONECZNY

Objawy: zaburzenia wzroku, nudności, wymioty, zaczerwieniona skóra, bóle i zawroty głowy, a następnie nagła utrata przytomności z wysoką temperaturą. Chorego należy przenieść do chłodnego pomieszczenia, zdjąć ubranie, robić zimne okłady oraz masować kończyny dolne w celu podtrzymania krążenia.

ODMROŻENIE

I stopień. Objawy: ból, blada, zimna skóra, mrowienie. **Postępowanie:** chorego należy przenieść do ciepłego pomieszczenia i powoli ogrzewać odmrożone części ciała.

II stopień. Objawy: pęcherze, obrzęk, skóra biała, twarda. **Postępowanie:** chorego należy przenieść do ciepłego pomieszczenia, zdjąć mokrą odzież i okryć poszkodowanego celem ochrony przed dalszą utratą ciepła.

III stopień. Objawy: pęcherze, martwica, brak czucia, obrzęk wykraczający poza miejsce odmrożenia, twarda i biała skóra. **Postępowanie:** przenieść poszkodowanego do ciepłego pomieszczenia, podać ciepłe płyny, stopniowo ogrzewać najbardziej narażone części ciała: kończyny w ciepłej wodzie, uszy, nos i twarz własnymi dłońmi. Odmrożonych części ciała nie wolno szybko i gwałtownie ogrzewać ani pocierać.

PODEJRZENIE URAZU KRĘGOSŁUPA

Konieczne jest natychmiastowe wezwanie pogotowia lekarskiego. Do tego czasu należy sprawdzić czucie na stopach, dłoniach oraz palcach przez ich uciskanie. Kontrolujemy także oddech i tętno.

KRWAWIENIE Z NOSA

Chorego posadzić z głową lekko pochyloną do przodu. Następnie należy porządnie wydmuchać nos i ucisnąć skrzydełka nosa przez 15 - 20 min. kciukiem i palcem wskazującym. Na kark i czoło przykładać zimne okłady. Jeżeli występują zaburzenia świadomości, należy natychmiast wezwać lekarza.

WYMIOTY KRWAWY

Wymiociny podobne są do fusów z kawy. Chorego należy jak najszybciej zawieźć na ostry dyżur chirurgiczny.

KRWOTOK ŻYLNY

Objawy: powoli wypływająca z rany ciemna krew. Konieczne jest nałożenie opatrunku uciskającego i przewiezienie do szpitala.

KRWOTOK PŁUCNY

Krew jasnoczerwona, piana się, połączona z kaszlem. Chorego należy położyć w pozycji półsiedzącej, podawać witaminę K, na klatkę piersiową położyć worek z lodem, szybko wezwać lekarza.

ZATRUCIE KWASAMI (azotowy, solny, siarkowy)

W przypadku doustnego zatrucia (nie później niż 20 min.) wykonać płukanie żołądka czystą wodą. Nie należy stosować sody oczyszczonej, godzinę po zatruciu nie podawać nic doustnie. Przewieźć do szpitala.

PORAŻENIE PRADEM ELEKTRYCZNYM

Ratujący musi stać na płycie izolującej (guma, szkło, sucha deska), mieć rękawice gumowe. Jeżeli nastąpiło zatrzymanie akcji bicia serca, należy stosować sztuczne oddychanie i masaż serca. Konieczne jest także podanie tlenu do oddychania, a w przypadku oparzenia nałożenie suchego, jałowego opatrunku.